

Balkenende

kamerleden zich realiseren dat zij voluit deel uitmaken van de samenleving. Dat besef kan een belangrijke bijdrage leveren aan een levende democratie, waarover wij het eerder vandaag al hebben gehad. De opmerking van de heer Te Veldhuis over de maatschappelijke functie van kamerleden dienen wij ons bij voortduring ter harte te nemen.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Aanstaaende dinsdag zal worden gestemd over de begroting en de motie.

De vergadering wordt van 12.40 uur tot 13.30 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

De regeling van werkzaamheden zal plaatsvinden na het debat over de controversiële onderwerpen en na de stemmingen.

Aan de orde is het debat over de **Lijst van controversiële onderwerpen (28641, nr. 3)**.

De **voorzitter**: Ik stel voor, de spreektijd te bepalen op maximaal drie minuten per fractie.

Daartoe wordt besloten.

□

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Ook vorige week hebben wij al een kort debat met elkaar gevoerd over de controversiële onderwerpen. Het moet mijn fractie nogmaals van het hart: het kabinet is gevallen, maar dit schijnt tot velen in deze zaal nog niet te zijn doorgedrongen. Wij hebben eerst ingezet op een beleidsarme begroting, maar dit bleek niet haalbaar. Als wij spreken over controversiële onderwerpen, moet dit natuurlijk wel serieus worden genomen. Wij mogen hier niet de indruk wekken dat er niets aan de hand is en dat wij

gewoon kunnen overgaan tot de orde van de dag. Toch kiezen met name de fracties van het CDA en van de VVD die insteek. Ik spreek de LPF aan om daarmee niet akkoord te gaan.

Het is toch duidelijk: op 22 januari is er een nieuwe ronde en die biedt nieuwe mogelijkheden. De kiezers moeten zich over een aantal zaken uitspreken. Ik noem de gesubsidieerde arbeid en het spaarloon. Het zou goed zijn als het besluit over de gesubsidieerde arbeid een jaar wordt uitgesteld.

Wij hebben een lijst ingediend van controversiële onderwerpen.

Bij Verkeer en Waterstaat gaat het om het meerjarenprogramma Infrastructuur en transport waarin fors wordt geschoven met geld voor wegen ten koste van spoor en lightrail. Wij vinden dit zeer discutabel en daarmee controversieel.

Ik het kader van de wijziging van de Bestrijdingsmiddelenwet worden de onafhankelijke toetsingen losgelaten. Dit is een verschuiving ten opzichte van het bestaande beleid. Wij vinden dat je dit op dit moment niet kunt behandelen.

Dit geldt ook voor het mestbeleid. Het milieubeleid dreigt weer de dupe te worden nu de plannen er snel doorheen gejaagd moeten worden. Dit vinden wij geen goede zaak.

De tijdelijke Wet noodcapaciteit drugskoeriers wordt opgerekt tot 2005, terwijl de minister van Justitie heeft toegezegd dat hij dit niet op deze manier zal doen.

Als er een onderwerp controversieel is in deze Kamer, is het wel het punt van de radiofrequenties. Dit weet iedereen, maar het lijkt erop dat het er soms van afhangt hoe de dingen op het moment uitkomen. Wij vinden dat dit punt zeker controversieel verklaard moet worden.

De Pemba en de loondoorbetaling tweede ziektejaar hebben alles te maken met het SER-akkoord. Ik vertel niet te veel als ik zeg dat er bij een overhaaste Pemba grote onrust zal ontstaan bij het midden- en kleinbedrijf. Ik wil de verschillende fracties in de Kamer hierop aanspreken.

De bekostiging van de ziekenhuiszorg en met name het budget werkwijze en financiering van specialisten vinden wij uitermate controversieel.

In het Belastingplan worden controversiële keuzes gemaakt die

zeker niet onze keuzes zijn. GroenLinks vindt natuurlijk ook dat belastingen geïnd moeten blijven worden, maar op een andere wijze. Dit Belastingplan kan dus zeker als controversieel worden aangemerkt.

Over het veiligheidsprogramma is al veel te doen geweest. Ik stel voorop dat de fractie van GroenLinks het uitermate belangrijk vindt dat er in deze Kamer over veiligheid wordt gesproken. Dit neemt niet weg dat dit programma zoals het er nu ligt, controversieel is. Daarin worden keuzes gemaakt die zeker niet altijd onze keuzes zijn. Samengevat is er volgens ons sprake van te veel repressie en te weinig visie. Wij zouden veel meer willen inzetten op zorg, preventie én repressie. Er worden nu financiële verschuivingen voorgesteld die wij controversieel vinden.

Ik doe een beroep op de Kamer om zichzelf serieus te nemen. Wij hebben te maken met een demissionair kabinet. Dit betekent dat wij er nu niet allerlei zaken doorheen kunnen jagen, terwijl de kiezers zich op 22 januari nog moeten uitspreken over een aantal onderwerpen.

□

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Voorzitter. Ik kan redelijk kort zijn. Het kabinet is gevallen en dit kan niet anders dan betekenen dat sommige dingen niet gewoon maar kunnen doorgaan. Om die reden hechten wij eraan dat een aantal onderwerpen dat voor behandeling in deze Kamer stond gepland, controversieel wordt verklaard.

Er is een onderwerp dat ik hier met nadruk wil noemen, namelijk het wetsvoorstel Verlenging doorbetalingsverplichting bij ziekte. Dit is onderdeel van het WAO-akkoord van de sociale partners. Nu wordt er een draadje uit het weefsel getrokken en behandeld, terwijl mijn fractie van mening is dat je de maatregelen in het kader van de WAO als een samenhangend geheel moet behandelen. Dit is ook eerder door de SER bepleit. Om die reden heeft mijn fractie dit wetsvoorstel aangemerkt als controversieel. Wij hopen dat de Kamer op dit punt geen ongelukken begaat, maar verstandig is en het onderwerp niet in behandeling neemt.

□

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Ik zou het betoog dat ik vorige week heb gehouden, wel kunnen herhalen. Als ik kijk naar de lijst van onderwerpen die wel en die niet controversieel moeten worden verklaard, vind ik die diep triest. Als er een demissionair kabinet is, kun je naar mijn mening niet bij meerderheid in de Tweede Kamer beslissen wat je wel of niet zult behandelen. De lijst die nu voorligt, toont weinig respect van de meerderheid van de Kamer voor de minderheid die vindt dat bepaalde onderwerpen nu niet zouden moeten worden behandeld.

Ik zal niet opsommen wat wij willen toevoegen aan die lijst, want dit is erg veel. Bovendien heeft iedereen die lijst voor zich liggen. Ik wil wel twee voorbeelden noemen. In de eerste plaats het Belastingplan dat op onderdelen zeer controversieel is. In de tweede plaats het veiligheidsplan dat ook op sommige onderdelen controversieel is.

Dit wil helemaal niet zeggen dat er met de SP als oppositiepartij niet te praten zou zijn over de vraag welke onderdelen daarvan wel zouden moeten doorgaan, omdat dit in het landsbelang is of omdat het maatschappelijk belangrijk is dat daarmee niet wordt gewacht. De arrogante houding waarmee de fracties die een meerderheid hebben toch proberen er nog dingen door te drukken terwijl het kabinet demissionair is, vind ik echter getuigen van weinig gevoel voor democratie. Zij tonen weinig gevoel voor de manier waarop je zou moeten omgaan met een demissionair kabinet door nu niet eerst het woord te laten aan de kiezer.

□

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter. Ik beschouw mijn opmerkingen over de lijst van controversieel verklaarde onderwerpen en de voorgestelde aanvullingen daarop maar als een stemverklaring vooraf. Wij hebben de vorige week een discussie gehad over de wijze waarop wij de begrotingen en het Belastingplan zouden behandelen. Ik heb toen aangegeven dat bij ons een voorkeur bestond voor een beleidsarme behandeling, waarvan wij ook al inzagen dat het een hele operatie was. Er is toen uiteindelijk niet voor gekozen. Wij staan nu voor de vraag

welke voorstellen en wetsvoorstellen controversieel moeten worden verklaard.

In het voortraject in de commissies is al genoeg gezegd over de hoofdlijst. Ik richt mij nu op de aanvullingen die door de verschillende fracties zijn voorgesteld. Mijn fractie is er geen voorstander van om het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet noodcapaciteit drugscoeriers controversieel te verklaren. Als een wetsvoorstel waarin een verlenging wordt voorgesteld, controversieel wordt verklaard, wordt de facto door het controversieel verklaren een politieke doelstelling gerealiseerd. Wij vinden dat een oneigenlijke hantering van het instrument van controversieel verklaren. Wij zullen daar niet voor stemmen.

Het heeft niet onze voorkeur om het gehele Veiligheidsprogramma controversieel te verklaren. De gedachten zijn daarnaar wel even uitgegaan, maar budgettaire verschuivingen kunnen ook plaatsvinden bij de begrotingsbehandeling. Echt controversiële onderdelen van dat plan komen vanzelf in aparte voorstellen dan wel wetsvoorstellen naar de Kamer en kunnen alsnog controversieel worden verklaard, indien daartoe aanleiding bestaat. Ook daarin zullen wij dus niet meegaan.

Het Belastingplan en het MIT willen wij wel behandelen in lijn met de inzet van onze fractie verleden week. Dit ligt op het niveau van de begroting. De Tweede Kamer heeft mogelijkheden om ook daar in te grijpen.

Wij zijn wel gevoelig voor het argument dat het goed zou zijn om het onstreden onderwerp van het frequentiebeleid aan een nieuw kabinet met voldoende draagvlak over te laten en niet nu een overhaaste beslissing daarover te nemen. Wij zijn dus geneigd om het voorstel van GroenLinks op dit punt te steunen.

Hetzelfde geldt voor het wetsvoorstel over de loondoorbetalingsverplichting. Ook daar zijn wij gevoelig voor de argumentatie van de PvdA-fractie om dit in samenhang met het totale WAO-pakket te behandelen. Bij de afschaffing van de Wet Pemba ligt dit voor anders, omdat wij dat voorstel beschouwen als een noodzakelijke reparatie voor de kleine bedrijven. Wat ons betreft kan dat wel worden behandeld.

□

De heer **Dittrich** (D66): Mijnheer de voorzitter. Een tijdje geleden is het kabinet gevallen. De fractie van D66 heeft toen in de debatten die daarop volgden, naar voren gebracht dat wij eigenlijk beleidsarme begrotingen zouden moeten bespreken. Wij hebben daarover hier een uitgebreide discussie gevoerd, maar die heeft het niet gehaald. In dat licht hebben wij de lijst die nu aan de orde is, bekeken en zullen wij daarover stemmen. Een aantal onderwerpen wil ik extra motiveren.

De fracties van GroenLinks en de SP hebben voorgesteld om het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet noodcapaciteit drugscoeriers controversieel te verklaren. Mijn fractie vindt dat echt een controversieel onderwerp. Die wet gold voor één jaar. In onze motivatie om verleden jaar voor dat voorstel te stemmen, hebben wij aangegeven dat het maar voor één jaar was en dat wij dat echt zo wilden houden, ervan uitgaande dat het aantal bolletjesslikkers omlaag zou gaan. Nu zou deze wet verlengd worden. Wij vinden dat geen goede zaak.

In het Veiligheidsprogramma worden allerlei keuzes gemaakt die echt alleen met een missionair kabinet kunnen worden besproken en niet met een demissionair kabinet. Wij kunnen niet doen alsof er niets is gebeurd.

Dit alles betekent dat de fractie van D66 over bijna alle voorstellen positief zal stemmen, wat wil zeggen dat zij ervoor zal stemmen.

□

De heer **Jense** (Leefbaar Nederland): Mijnheer de voorzitter. Een en ander komt op ons over als een chaos, het prijsschieten is begonnen. Zaken die in het Strategisch akkoord heilig werden verklaard, worden even gemakkelijk weer afgeschaft. Andere zaken waarover het nieuwe kabinet zal moeten beslissen, worden hier nog even snel op basis van arrogantie van de macht met elkaar geregeld. De fractie van Leefbaar Nederland heeft daarvoor geen goed woord over. Als ik zo de Kamer overzie, is luisteren naar elkaar er ook niet meer bij. Het zal dus zelfs niet lukken om elkaar op basis van argumenten te overtuigen.

Jense

De **voorzitter**: Als ik zou constateren dat de kamerleden niet luisteren naar de spreker, zou ik daarover echt een opmerking hebben gemaakt.

De heer **Jense** (Leefbaar Nederland): Voorzitter. Het is geen kritiek in uw richting.

De **voorzitter**: Zo vat ik het niet op. Ik kom op voor de leden van de Kamer. Ik zie er velen die luisteren.

De heer **Jense** (Leefbaar Nederland): Ik heb toch echt een andere indruk.

De **voorzitter**: Wij gaan hierover niet verder in discussie.

De heer **Jense** (Leefbaar Nederland): Dit is de tweede keer dat u dat tegen mij zegt. Als mensen hier niet luisteren omdat zij met elkaar staan te praten, word ik daar boos over. U kunt wel zeggen dat u de orde bewaart, maar ik vind het echt onaangenaam.

En dat geldt zeker voor hetgeen gebeurt rondom de begroting. Dit kan toch niet!

De **voorzitter**: Het is uw goed recht om uw eigen gevoelens daarover te hebben. Als voorzitter constateer ik dat het merendeel van de leden luistert. Ook de leden die wellicht een woord met elkaar wisselen over het onderwerp en ter voorbereiding van de stemmingen, kunnen met hun twee oren luisteren. Als u dit soort opmerkingen maakt, heb ik als voorzitter de behoefte om op te komen voor de leden van de Kamer. Dat is alles en dan hoeft u zich niet zo op te winden.

De heer **Jense** (Leefbaar Nederland): Voorzitter. Het zal u niet verbazen dat mijn fractie zeer kritisch zal kijken naar de voorstellen die zo meteen aan de orde zijn.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Dan gaan wij nu over tot de stemmingen. Het woord is aan de heer Rietkerk over de volgorde van de stemmingen.

De heer **Rietkerk** (CDA): Voorzitter. Ik stel voor om eerst te stemmen over de lijst van controversiële onderwerpen en pas daarna over de motie van de heer Van Oven.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat de Kamer daar geen bezwaar tegen heeft?

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter. Als de heer Rietkerk de volgorde van de stemmingen wil veranderen, kan hij dit toch ten minste motiveren.

De heer **Rietkerk** (CDA): Het lijkt mij goed om eerst de besluitvorming te hebben over het al of niet behandelen van het veiligheidsplan, omdat twee fracties – misschien zijn het er meer – aangegeven hebben dit controversieel te willen verklaren. Laten wij daar eerst over besluiten; dat lijkt mij ook respectvol jegens deze fracties. Daarna kunnen wij over de motie stemmen die over de vertaling van het veiligheidsplan gaat.

De heer **Van Oven** (PvdA): Als de CDA-fractie de motie daardoor beter kan beoordelen, heb ik geen bezwaar.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen bezwaar tegen bestaat om eerst te stemmen over de lijst van controversiële onderwerpen en daarna over de motie-Van Oven.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met de **Lijst van controversiële onderwerpen (28641, nr. 3)**.

De **voorzitter**: Ik stel de Kamer voor, het systeem van stemmen te volgen zoals dit bij wetsvoorstellen gebruikelijk is. Dat betekent dat ik ermee volsta de onderdelen te noemen en dat wij alleen stemmen over de daarop ingediende voorstellen. In de meeste gevallen betreft dit voorstellen van fracties, terwijl het in één geval een voorstel van een commissie betreft.

Daartoe wordt besloten.

De onderdelen A en B worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het voorstel van de fracties van GroenLinks en de SP tot toevoeging van Noodcapaciteit drugskoeriers (stuk nr. 4, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit voorstel hebben gestemd en

die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Onderdeel C wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het voorstel van de fractie van de SP tot toevoeging van het Veiligheidsprogramma (stuk nr. 4, II).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en D66 voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Onderdeel D wordt zonder stemming aangenomen.

De onderdelen E en F worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het voorstel van de fractie van de SP tot toevoeging van het Belastingplan (stuk nr. 4, III).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en Leefbaar Nederland voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Onderdeel G wordt zonder stemming aangenomen.

Onderdeel H wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het voorstel van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer tot het schrappen van de punten 3 en 4 van onderdeel I (stuk nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de VVD, het CDA, de LPF, de ChristenUnie, de SGP, de Groep De Jong en Leefbaar Nederland voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Onderdeel I, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het voorstel van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (stuk nr. 5), wordt zonder stemming aangenomen.